

Пам'ятайте
про
Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

Рекламно-Адміністративна
Служба
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНКОС: (201) 451-2200

PIK XCI. Ч. 107. ДЖЕРСІ СІТІ / НЬО ЙОРК. ЧЕТВЕР, 7-го ЧЕРВНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. THURSDAY, JUNE 7, 1984 No. 107. VOL. XCI.

В СОЛІДАРНОСТІ З УКРАЇНСЬКИМ НАРОДОМ

ЗВЕРНЕННЯ

ДО УКРАЇНСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ В ЗСА У 20-РІЧЧЯ ПОБУДОВИ ПАМ'ЯТНИКА ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ У ВАШІНГТОНІ

Українська спільнота в ЗСА може гордитися величчю осягом побудови пам'ятника українському національному бардові і пророкові Тарасові Шевченкові у Вашингтоні. Пам'ятник Т. Шевченка став місцем постійних прощ українців в ЗСА і туристів, які приїжджають до столиці цієї країни. Цього року в неділю, 16-го вересня, у 20-ту річницю відслонення пам'ятника колишнім президентом ЗСА ген. Девідом Д. Айзенгавером, українці Америки можуть бути громадою поклоняться тому, хто став рушієм і символом нашого національного відродження, повернувши історію України в нову напругу, хто найповніше та найближче оцінив славу минуле українського народу й передбачив його велике майбутнє. Цей поклін Т. Шевченкові буде одночасно виявом всегромадського протесту проти російщення України.

Шевченко — поет і мандр, але власне він дав найтвердіші основи і найвиразніше спрямування політичній свідомості українського народу. Дав їй непереможну силу і патос. З тієї сили і з того патосу покоління за поколінням черпають і черпатимуть натхнення й силу, доки українська людина живе й творить на українській землі.

В добу Шевченка царська Росія тотально російщила Україну та її народ. Шевченко силою свого революційного слова зупинив цей нищівний процес. Він показав своїм сучасникам і всім наступним поколінням, як протиставитися російщенню України та як боротися за свою „правду й волю“.

Шевченко не лише започаткував наше національне відродження. Він також накреслив для нього майбутнє. З найбільшим пієтизмом ставився він до великого гетьмана Богдана Хмельницького, але одночасно він єдиний у той час зрозумів трагічну помилку Богданового єднання з Москвою й осудив його за те.

Роки і століття після гетьмана Богдана український народ платив і платити важко за ту його помилку. І сьогодні нам, нашому поколінню, тим, що приходять після нас, припадає ролля ту помилку остаточно виправити. Нам і тим, що приходять після нас.

(Закінчення на стор. 4)

ГОЛОВНИЙ УРЯД УНС У ДРУГОМУ ДНІ РІЧНИХ НАРАД СХВАЛИВ ЗВІТИ, ПОЧАВ РОЗГЛЯД НОВИХ СПРАВ

Союзівка, Кергонксон. — Головний Уряд Українського Народного Союзу у другому дні своїх ювілейних річних нарад на шостий вихідний відпочинковий оселі у вікторок, 5-го червня, схвалив звіти головних урядовців та започаткував розгляд деяких нових актуальних справ. Звіти схвалені на пропозицію голови Головної Контрольної Комісії мгра Івана Геврика в імені очолюваної ним Комісії.

Звіти головних ексикутивних урядовців

Гол. предсидник Іван О. Флис про успіхи і труднощі. Серію звітування започаткував головний предсидник д-р Іван О. Флис, даючи загальну оцінку праці і стану УНС у 1983 році та звітуючи про його успіхи і труднощі. Із фінансової точки зору УНС у 1983 році не міг поступити вперед лише — звітував д-р І. О. Флис. Наші активи переступили межу 50 мільйонів доларів, наші прибутки від інвести-

цій досягнули 8,3% і в 1983 році УНС додав до своїх активів 1,800,000 дол.

В організації діяльності розвинуто не відповідає тому у фінансовій. Для самого тільки покриття природних і передбачуваних витрат у членстві потрібно щонайменше 4,000 нових членів, але Організаційний Відділ виказує постійне зменшення своєї спроможності зорганізувати їх. У результаті, кількість членства зменшилася на понад 2,000.

Характеризуючи працю подинних відділів-департаментів УНС в Головному Канцелярії, звітодавець стверджує, що працю Рекордового і Фінансового департаментів, яку очолюють головний секретар Володимир Сохан і головний касир Уляна Дячук, в його оцінці можна б окреслити тільки суперлативним „найвищим“. Натомість критично оцінює працю Організаційного Відділу та пригадав уже схвалену останньою конвенцією його ліквідацію як рівноправного із Рекордовим та Касовим. Після

чергової конвенції в 1986 році головний організатор уже не буде виборним головним ексикутивним урядовцем, але наймаєм професіоналістом.

Гол. предсидник у другому звітному з'ясував про видавничу діяльність, висловлюючи критично про редакцію щоденника та з похвалою редакції тижневика, про Українську Будівлю, про справу злики з Українським Братським Союзом, яка буде ще окремо на порядку денного, про Союзівку та про участь УНС у різних загальногромадських акціях, зокрема у акції „Згадки і пригадки іншим“ Великого Голоду в Україні у його 50-річчя.

Звіт головного предсидника, як і всіх інших урядовців, був пригатований на письмі та переданий усім учасникам наради перед цими нарадами, а звітодавець ці свої звіти доповнювали ще додатковими інформаціями та завагами.

Звіти заступників гол. предсидника д-ра Мирона Куропаса і Ельборт Пашен.

Ці два головні ексикутивні урядовці, як і відсутній на цих нарадах головний директор УНС для Канади сен. Павло Юзик, не є затруденні в Головному Канцелярії і їхні звіти відносилися головню до їхньої репрезентативної праці та участі в нарадах і рішеннях Головного Ексикутивного Комітету.

Звіт головного секретаря Володимира Сохана. Звітуючи за керований ним Рекордовий Департамент, головний секретар у своїх висновках до багатьох статистичних таблиць говорив в основному про багатоближнє забезпечення служби для членів. Отже звіт В. Сохана, крім основних таблиць руху та стану членства і висновок до них, включав інформації про вишкілну працю секретарів і організаторів, про вдержання документів і протоколів та ведення обліку членства і ряд інших ділянок праці головного секретаря. Згідно із поданими звітодавцем (Закінчення на стор. 4)

ВІДБУЛИСЬ КІНЦЕВІ ПЕРЕДВИБОРИ, МОНДЕЙЛ І ГАРТ „ПОДІЛИЛИСЬ“ ГОЛОСАМИ

Лос Анджелес. — У вікторок, 5-го червня ц.р., відбулися у п'ятьох стейтах ЗСА кінцеві передвибори, у яких перемогу здобули: у трьох стейтах кольтарський сенатор Гері Гарт, який виграв передвибори в Каліфорнії, Південній Дакоті і Нью Мексико, і колишній віцепрезидент Волтер Мондейл, який переміг двох інших кандидатів у стейтах Нью Джерсі і Західній Вірджинії. Третій кандидат від Демократичної партії проповідник Джессі Джексон здобув порівняно мало голосів, а ще менше делегатів майже в усіх названих стейтах.

Згідно з неостаточними ще підрахунками, В. Мондейл здобув 45 відсотків усіх голосуючих демократів в Нью Джерсі і 86 з усіх 107 конвенційних делегатів.

Г. Гарт отримав 30 відсотків і, правдоподібно, ані одного делегата, бо демократична процедура приліплення делегатів, як слушно заявив Дж. Джексон, вже давно вимагає реформи. Дж. Джексон отримав 23 відсотки голосів, бо тільки приблизно 7 відсотків чорних і пуерториканців-голосували у передвиборах. Жидівські голоси поділилися: 57 відсотків голосували за Мондейлом, а 40 за Гартом.

В Каліфорнії велику перемогу здобув Г. Гарт і за неостаточними ще підрахун-

ками він вже має там 103 делегати. Він переміг також у Південній Дакоті, отримавши 51 відсоток усіх голосів. Мондейл 39, а Джексон 5 відсотків. В Нью Мексико за Гартом голосувало 47 відсотків виборців, за Мондейлом 36, а за Джексонем 11 відсотків. У Західній Вірджинії переможцем вийшов Мондейл, отримавши 53 відсотки голосів. Гарт 38, а Джексон 6 відсотків. Усіх делегатів у п'ятьох стейтах є 486. Мондейл потребує приблизно половину з цих делегатів, щоб осягнути магічне число 1.967 делегатів, потрібних для номінації у першому голосуванні, хоч з цього досягнення числа деякі делегати можуть перейти в табір іншого кандидата, згідно з правилами Конвенції.

Дж. Джексон, третій з черги кандидат на президентства, був ледь розчарований вислідом кінцевих передвиборів і заявив кореспондентам, що все одно планує опосередкувати на Конвенції передвиборний правилник. Деякі позитивні нотки про В. Мондейла під час його розмови з журналістами, вказують на те, що він, Джексон, планує відновити приязні відносини з передовим кандидатом і може навіть погодитися на становище віцепрезидента, якщо таке буде йому запропоновано, — кажуть політичні спостерігачі.

В АМЕРИЦІ

МИНУЛОЇ НЕДІЛІ, 3-го червня ц.р., відбулася традиційна вже і 20-та з черги маніфестація-парада ньюйоркців під моттом „Салют для Ізраїля“. Очевидно, левину працю у підготовці цієї паради зробили численні жидівські організації і поодинокі активісти. Учасники паради були десятки тисяч ньюйоркців різних національностей, в тому числі багато політичних діячів міста, стейту і федерального Уряду та Конгресу. Репрезентантом Адміністрації президента Рональда Регена на цій параді був Едвін Міс, політичний дорадник Президента і новоназначений генеральний прокуратор. Гостем був також міністер оборони Ізраїля Моше Арес, який перебував в ЗСА з офіційною візитою. Крім згаданих були присутні і виступали з короткими привітаннями сенатор Алфонс Д'Амато, посилає Елвард Кач, губернатор Маріо Квомота і інші.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ повідомив, що американський посол в Китайській Народній Республіці Артур Гаммел відкрив вже третій з черги американський консулят в Китаю, тим разом в місті Шеньяні. Речники Державного департаменту заявляють, що дипломатичні зв'язки з КНР поглиблюються і китайці також мають в плані відкрити свої консуляти в ЗСА.

НЬОЙОРКСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ, яка наглядає за виконанням Гельсінкських угод повідомила кореспондентів, що стан здоров'я Юрія Орлова, дуже погіршився і що існують побоювання чи він вийде з тяжкої умови в концентраційному таборі. Кореспонденти, довідавшись про це, шукали вивчення в совєтській амбасаді у Вашингтоні і совєтській місії до Об'єднаних Націй в Нью Йорку. Речник совєтської місії Анатолій Худяков заявив кореспондентів щоденника „Дейлі Ньюз“, що він є переконаний, що в „місії немає ані однієї особи, яка могла б шось в тій справі сказати“. Крім того Худяков відмовився відповісти на питання чи йому відомо щонебудь про звільнення Орлова і його здоровельний стан.

ДЕЯКІ ПОЛІТИЧНІ ДІЯЧІ ЗСА жартуючи кажуть, що канадський прем'єр-міністр Еліот Трудо напевно хоче отримати Нобелівську нагороду миру, бо дуже старіється про загальне замирення в світі, хоч його старання поки що не знайшли позитивного відгуку в Москві й інших комуністичних державах. Продовжуючи свої заходи, Трудо тепер, мабуть під впливом опінії пацифістів і прихильників політики детанту за всяку ціну, хоче переконати Уряд ЗСА, щоб він пішов на далеколіди конксії для СССР, включно з відтягненням з Європи американських нуклеарних ракет середнього засягу Першинг-2 і крилатих, у заміну за совєтську згоду знову сісти за один стіл з американцями в Женеві і продовжувати переговори про редукцію міжконтинентальних ракет та іншої зброї, хоч, як кажуть політичні спостерігачі, такі переговори не дають жадної гарантії на успіх.

РЕЧНИКИ АДМІНІСТРАЦІЇ президента Рональда Регена побоюються, щоб ситуація в Ель Сальвадорі не погіршилася у зв'язку з пожевлюваною активністю лівих і правих елементів. Одні і другі можуть виконати атак на шийно обраного президента Хосе Наполеона Дуарте, члена його кабінету, чи амбасадора ЗСА в тій країні, Вільяма Кейсі, директора американської Центральної Розвідної Агенції (Сі-Ай-Ей), перестеріг Дуарте перед такою можливістю, користуючись інформаціями зібраними на території Ель Сальвадору і Нікарагуа.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ погоджується з оцінкою багатьох економістів, що З'єднані Стейти Америки можуть толерувати частинний перерив в доставі нафти з країн Близького Сходу і американський ринок не відчує браку, якщо тільки відбуватимуться спорадичні напади Іраку й Ірану на олійні танкери. Але якщо Іран атакує олійні склади Савдійської Арабії, яка постачає більшу кількість нафти до ЗСА, то в Америці могла б знову розпочатися нафтова криза і довгі черги власників автомобілів перед газоліновими станціями.

„Наше Слово“ у Варшаві перестало появлятися

Варшава, Польща. — Газета „Наше Слово“, орган Українського Суспільно-Культурного Товариства (УС-КТ), помістила у числі з 13-го травня ц.р., повідомлення такого змісту: „Інформуємо, що з приводу труднощів на поліграфічному відділі „Нашого Слова“ (брак лінотинів), припиняється видук нашого тижневика наближе неозначений час“.

Очевидно, сталося те, що передбачали вже раніше деякі українські спостерігачі чи відносини у Польщі. Не треба виключати, що якусь, або може навіть ризикальну роллю у справі припинення української газети в одній із сателітних держав, відіграла Москва, тобто теперішній відпорушник Константина Черненка. „Наше Слово“ не тільки було друкомом між українськими громадами, розсіяними по цілій Польщі, але, особливо в періодах частинної відлиги, служило „вікном“ українцям у більш вільний світ, з якого вістки про життя українського народу на Батьківщині і великої української спільноти в ПНР пролітавали на Захід.

Крім газети у Варшаві появлявся додаток до „Нашого Слова“, літературний та популярно-науковий журнал „Наша Культура“. Обидва видання були добре редаговані і навілювали працю й культурний розвиток українців в тій комуністичній державі, пов'язуючи їх з рідною Лемківщиною.

У кожному числі газети появлялася одна сторінка писана лемківською говіркою, це згадуючи про те, що культурна спадщина лемків була широко навілювана у згаданих виданнях і у щорічному Календарі, який викладав також широке зацікавлення українців в інших країнах вільного поселення.

Українцям в диспосіті слід підняти голос протесту з цього приводу, бо за ліквідацію цієї газети може скривитись думка комуністичних душителей свободи, припинити творче зростання українців в Польщі, і посилити процес їхньої асиміляції.

В Нью Йорку відбудеться панель в честь с.п. Юліяна Рєва

Нью Йорк (В.Д.). — В суботу, 9-го червня ц.р., заходою Карпатського Дослідного Центру ім. Ю. Рєва, відбудеться спеціальний семінар присвячений колишньому прем'єрові Карпатської України та визначному українському патріоту у 5-річчя його смерті.

Семінар, що почнеться в год. 11-й перед полуднем, відбудеться тут в Українському Інституті Америки при Схід 79-та вулиця і Пята авеню в Нью Йорку.

В семінарі залучено всім коротким доповідям, авторами яких є відомі українські діячі в Америці, які співпрацювали тісно з Покиїєм. Серед них є чотири його співробітники з часів постання Карпатської України, і уродженці Карпатської України, а саме: д-р Степан Росоха, колишній член уряду Карпатської України та заступник голови Союзу; проф. Михайло С. Пал, директор Інституту для студій Совєтського Союзу і Східної Європи в Клівленді, Огайо; проф. Петро Стерчо, голова Карпатського Дослідного Центру ім. Ю. Рєва і д-р Василь Вереш, секретар цього Центру.

Між чотирма іншими доповідачами є знані українсько-американські діячі, які співпрацювали з с.п. Ю. Рєвом від початку його перебування в Америці (1947) аж до його смерті.

Ними є д-р Володимир Душин, редактор „Українського Квартальника“, який в роках 1938-39 був одним з найближчих американсько-українських провідників які організували моральну і матеріальну поміч для Карпатської України; Антін Драган, колишній доволітний редактор „Свободи“, який в часі творення Карпатської України перебував в Берліні і знає про працю української еміграції в Європі для Карпатської України; мгр Іван Базарко і д-р Роман С. Голіят, перший які доволітний ексикутивний директор УКАА довгі роки співпрацював з с.п. Ю. Рєвом в Українському Інституті Америки, в якому Ю. Рєва був ексикутивним директором, і в Комітеті для побудови пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні; д-р Голіят, відомий український журналіст, роками співпрацював з д-ром Рєвом в Карпатському Дослідному Центрі та в УІА.

Згідно з рішенням Карпатського Дослідного Центру, всі доповіді будуть видані друком в окремій книжці разом з іншими матеріалами про с.п. Ю. Рєва.

В неділю, 10-го червня, о год. 3-й, по полудні, Владислав Василь Лостен посвятить хрест-пам'ятник на могилі с.п. Ю. Рєва на українському католицькому цвинтарі Св. Духа в Гемптонбурзі, Н. Й.

ПРЕЗИДЕНТ ПРЕЗЕНТУЄ НОВИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ПЛАН

Лондон. — Президент Рональд Реген привіз на економічну вершину конференцію до Лондону, яка розпочалася в четвер, 7-го червня, новий американський план, що передбачає спільні дії альянтів в разі великих перебоїв у доставі нафти з Перської затоки.

Згідно з цим планом, — сказали в понеділок, 4-го червня, речники Адміністрації в Вашингтоні, — Європа і Японія мали б розпочати негайно вживати нафту з їхніх чималих запасів, щоб запобігти раптовою зменшенню нафти в гуртовому і роздрівному продажі. Цей новий план сприятиме стабільності ціни на нафту й втримуватиме підприємства й індустрію від панічного закуповування нафти на запас, нагромаджуючи в себе приватні запаси „на чорну годину“, що в свою чергу захитало б економіку країн Заходу на зразок того хаосу, що панував перший раз під час арабського ембарго на нафту в 1973-74 роках, а другий раз — в 1979 році, коли іранська мусульманська революція звалила владу шаха Різи Паглеві, що зупинило раптово видобування нафти в Ірані й експорт її в першу чергу до Японії та Західної Європи.

Новий американський план вносить начебто поправку до вже існуючого договору про розподіл нафти поміж західними індустріальними країнами, договору, виконання якого допильнує Міжнародна енергетична агенція в Парижі, і згідно з яким країни Заходу тоді б почали ділитися запасами своєї нафти, коли б світові запаси нафти впади на сім відсотків. Новий план ЗСА натомість не каже чекати на спад загальних запасів нафти. Цей план президента Регена виник тепер тому, що у Вашингтоні зовсім певні, що Іран розпочне дуже швидко „останній і вирішальний бій“ проти Іраку, кидаючи через кордон до слабшої за Іран країни велетенську масу воєнної, спрямовуючи атаку на порт Багра.

Вміжчасі Департамент оборони ЗСА вислав до Савдійської Арабії новий літак типу Авакс, більш удосконалений, ніж чотири інші Авакси, що вже позичені Савдійській Арабії раніше; він має нові радари приладів, з допомогою яких можна встановити не тільки місце в повітрі літаків, але й розташування й рух кораблів на водах, тобто вказувати савдійському військовому командуванню докладно на рухи кораблів у будь-якій місії у Перській затоці. Це буде великою поміччю для савдійських охоронних дії нафтових транспортів, бо досі пілоти савдійських літаків, хоч могли бачити, наприклад, ворожі об'єкти на водах затоки, то у великому скученні інших морських суден поруч не могли з певністю знати, який корабель чий (там є і нестральні судна), і який найбільш загрожений.

Військова авіація Індії загострилася в останньому часі до такої міри, що центральний уряд до всіх інших заборон додочув ще заборону подорожування, зупинивши всі потяги й автобуси по провінції в неділю, 3-го червня. Воєнний стан був проголошений вже у суботу, коли армія обсадила важливі урядові будівлі й установи, щоб припинити дії „екстремістів“ з гіндуської секти сікхів, які борються, як вони кажуть, за „самостійність Пунджабу“, або ж принаймні за більшу автономію для тих земель, що їх вони наслідують. Сікхи — це секта „дисидентів“ від браманського гіндуїзму, що є панівною релігією серед індусів. У заворушеннях, що загострилися два тижні тому (початок цих неспокої сягає 1982 року) вже загинуло понад 100 осіб. Уряд Індії Ганді заборонив також на два місяці передачу новин про всі події в усіх засобах масової інформації в цій провінції. Проте протягом понеділка й віторка, 4-го і 5-го червня, продовжувалися далі сутички країнних сікхів з державним гіндуським військом безліч в кількох районах Пунджабу, що дало нові жертви в людях по обох сторонах. Особливо тяжкі бої йдуть на терені найбільшій святині сікхів так званого „Золотого Храму“ в Армістарі, що його досі боялися чіпати власті Індії, щоб не більше не заворушували ворожнечі сікхів до центрального уряду в Нью Делі, що його сікхи уважають „окупантом“ їхніх земель. Але тому, що ця святиня вже від кількох років служить не тільки постійним головною квартирою незалежницьких сікхів, але ще й сховищем для сікхівських революціонерів (уряд звє їх „терористами“, а сікхи — „борцями за незалежність Пунджабу“), то уряд Індії не мав іншого виходу, як атакувати збройно святиню, щоб „викурити“ звідти повстанців, чи то пак — „терористів“. Такі атаки урядових військ внутрішньої безпеки тепер розпочалися проти всіх сікхівських святинь, якщо була сильна підозра уряду, що в „незайманості духовної обителі“ переховуються бунтівники.

У СВІТІ

ЗАВОРУШЕННЯ В ПРОВІНЦІЇ Пунджабу в Індії загострилися в останньому часі до такої міри, що центральний уряд до всіх інших заборон додочув ще заборону подорожування, зупинивши всі потяги й автобуси по провінції в неділю, 3-го червня. Воєнний стан був проголошений вже у суботу, коли армія обсадила важливі урядові будівлі й установи, щоб припинити дії „екстремістів“ з гіндуської секти сікхів, які борються, як вони кажуть, за „самостійність Пунджабу“, або ж принаймні за більшу автономію для тих земель, що їх вони наслідують. Сікхи — це секта „дисидентів“ від браманського гіндуїзму, що є панівною релігією серед індусів. У заворушеннях, що загострилися два тижні тому (початок цих неспокої сягає 1982 року) вже загинуло понад 100 осіб. Уряд Індії Ганді заборонив також на два місяці передачу новин про всі події в усіх засобах масової інформації в цій провінції. Проте протягом понеділка й віторка, 4-го і 5-го червня, продовжувалися далі сутички країнних сікхів з державним гіндуським військом безліч в кількох районах Пунджабу, що дало нові жертви в людях по обох сторонах. Особливо тяжкі бої йдуть на терені найбільшій святині сікхів так званого „Золотого Храму“ в Армістарі, що його досі боялися чіпати власті Індії, щоб не більше не заворушували ворожнечі сікхів до центрального уряду в Нью Делі, що його сікхи уважають „окупантом“ їхніх земель. Але тому, що ця святиня вже від кількох років служить не тільки постійним головною квартирою незалежницьких сікхів, але ще й сховищем для сікхівських революціонерів (уряд звє їх „терористами“, а сікхи — „борцями за незалежність Пунджабу“), то уряд Індії не мав іншого виходу, як атакувати збройно святиню, щоб „викурити“ звідти повстанців, чи то пак — „терористів“. Такі атаки урядових військ внутрішньої безпеки тепер розпочалися проти всіх сікхівських святинь, якщо була сильна підозра уряду, що в „незайманості духовної обителі“ переховуються бунтівники.

Влаштувуйте вищий курс гри на бандурі

Торонто. — В днях від 24-го до 29-го червня тут відбувається курс гри на бандурі для завантажених бандуристів, що його влаштує Товариство Українських Бандуристів під патронатом Української Канелі Бандуристів ім. Тараса Шевченка. Ансамбль Бандуристів ім. Хоткевича в Торонто організує його та гостиниме учасників цього курсу.

В програмі курсу включаться вища техніка гри на бандурі, сольовиконання, збагачення репертуару кожного учасника та практичні і теоретичні лекції відслонення мистецького сценічного виконання. Викладачі будуть подати інструкторами УКБ. Мистецьким керівником цього курсу буде Юліан Кистайтій, керівник Школи Кобзарського Мистецтва в Нью Йорку. Кошт курсу — 65 дол.

Вечорами буде можливість відвідати фестивалі „Каравана“, а після курсу український фестиваль у Бімзвіллі. Кількість учасників буде обмежена. У справі курсу слід звертатися до: Vasyi Korec, 291 Armadale, Toronto, Ont., M6S 3X5; tel.: (416) 763-3422.

ВЕЧІР ПАМ'ЯТІ О. АРХІМОВИЧА І Р. КОБРИНСЬКОГО

Нью Йорк. — Наукове Товариство ім. Шевченка влаштує тут в суботу, 9-го червня ц.р., о год. 5-й по полудні в Домі НТШ, при 63 Четверта авеню, Вечір пам'яті Олександра Архімовича і Романа Кобиринського. Доповідають: д-р Роман Осінчук — „Життєвий шлях Олександра Архімовича“, проф. Григорій Гагарин — „Олександр Архімович і його науково-дослідна праця“, проф. Григорій Лукиничий — „Роман Кобиринський і НТШ“, інж. Роман Яримович — „Роман Кобиринський як лісник“.

Помер проф. С. Вожаківський

Мейплвуд, Н.Дж. — В середу в ранніх годинах, 6-го червня 1984 року, помер після тяжкої хвороби, с.п. проф. Симон Василяків-Вожаківський, політично-громадський діяч, виховник, диригент, церковний активіст, член багатьох українських централних і льокальних організацій, спів-організатор Спілки Української Молоді (СУМ), голова СУМ в роках 1949, 1952-53, почесний член Центрального Управу СУМ.

С.п. С. Вожаківський народився в 1911 році на південнозахідних землях України. Під час совєтської окупації був переслідуваний сталінським режимом, за часів німецької окупації був організатором українського підпілля як УПА в східних областях України.

Панахида буде правитись у п'ятницю, 8-го червня о год. 8-й вечора в похоронному заведенні Литвина, 1600 Стайвент Авеню в Юніон, Н. Дж. Похорон в суботу, 9-го червня, о год. 9:30 рано, в українській православної церкві св. Вознесіння в Мейплвуді. Після Богослужб тіло Покійного буде перевезене до Україн-

ського мавзолею у Вашингтоні.

Покійний залишив в жадобі дружину Марію, доньку Світлану і Тамару, сина Юрія з родинами й ближчу й дальшу родину.

ОЛІМПІЙСЬКІ ВЕЧЕРНИЦІ

Лос Анджелес. — Український Культурний Центр влаштує в суботу, 11-го червня ц.р., о год. 7-й вечора Олімпійські-вечерниці з бенкетом у приміщеннях „Кастебей“, при 1250 Гарвард роуд в Беркену, Каліф. Ця імпреза запланована з нагоди цьогогорічних Олімпійських Ігор, щоб дати змогу українцям, а також змагати українською походження з усіх країн, зустрітись у дружній атмосфері. Замовлення і чеки (30 доларів від особи) треба пересилати на адресу: Ukrainian Culture Center, L.A. c/o Oleh Chaikovsky, 4002 Rand Court Sherman Oaks, Calif. 91423. Tel.: (818) 981-3196.

СВОБОДА

СВОБОДА
Український щоденник

FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00. U.S. members: \$7.50 — 6 months, \$15.00 — 1 year. Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Чеків і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Мир опертий на сили

Від Ялтинської конференції у 1945 році і Потсдамського мирного договору, який закінчив Другу світову війну, центральною міжнародною проблемою став великодержавницький російський експансіонізм. Повіряючи, що розгромлення гітлерівського Третього Райху і заснування Об'єднаних Націй загарантував "вічний мир", Америка перевела односторонній роззброєння. Москва використала цю наїву короткозорість, джерелом якої був повний аналіз ситуації щодо проблеми Сходу Європи та суті московського більшовизму, для пересування кордонів своєї імперії над Дунай та згодом і над Велтаву. Захід толерував свою "неутральність" і здав революції на Мадярщині у 1956 році і окупацію Чехо-Словаччини в 1968 році. Проте Захід таки прокинувся зі свого сну, коли наявною стала інтенція російського експансіонізму помаршувати до Атлантичного океану. У 1948 році постав оборонний Північноатлантичний блок (НАТО) з США і Канадою, як одиницями позаваровими країнами, тепер, після приступлення туди й Іспанії, разом із 16-ти членськими країнами. За традицією головним командувачем збройних сил НАТО є американський старшина — першим був Д. Д. Айзенгавер, — передостаннім був перший державний секретар в Уряді Рональда Регена Александер Гейр.

Лідерами членських країн НАТО були і є люди різного формату і різних поглядів тому й у НАТО не було завжди ідеальної ідилії, — не було її особливо за влади у Франції Шарля де Голля, який свою смертельну образу, що його не запросили на Ялтинську конференцію, ані не повідомили заздалегідь про план американсько-британської висадки в Нормандії, виявив ліквідацією американських військових баз у Франції та викинення з Франції головної квартири НАТО, яка перенеслась до Брюсселю. У минулому тижні, — як була вже мова на сторінках "Свободи", — радили у Вашингтоні 16 міністрів закордонних справ членських країн НАТО разом з генеральним секретарем НАТО Йозефом Лянсом. Хоч на тій конференції виявилася й примирлива супроти СРСР течія, яка, — інформуючи пресу, — сугерувала припинення військового встановлення в країнах НАТО американських ракет типу Першінг, чи навіть виконання такого згідливого жесту супроти Москви, щоб відкрити вислані вже 48 таких ракет, куди тільки спонукати СРСР повернутися до переговорів про припинення перестрілки зброєю і повороту до детанту, — перемогла концепція президента Регена і державного секретаря Шульца, що кожний подібний примирливий жест в сторону Москви буде там зрозумілий, як капітуляція і слабкість Заходу і не принесе користі дійсному миротворчому. Прийнята одностороння резолюція ствердила, що найкращою базою для тривалого миру є власна сила. Війничка заява речника російського уряду Зам'ятіна, що "як довго Америка хоче переговорювати з позиції сили — не буде переговорів" — тільки закріпила переконання західних державних мужів, що лиш сильний західний фронт, репрезентований НАТО, може гарантувати мир.

Умійчасі президент Реген полетів до Європи, де першим його етапом стала Ірландія. У своїх виступах зараз після прилету на летище, потім після церемонії вручення йому почесного докторату в університеті і в ірландському парламенті Реген раз-у-раз підкреслював мирний та оборонний характер НАТО і мирний характер Америки, дармащо в російській термінології американців називається "імперіалістами". Історичним фактом є, що в цьому сторіччі всі війни, що їх вела Америка, були війнами в обороні загроженої волі чужих народів без найменших власних завоювань чи цілей.

І фактом є, що за останніх чотири і півроку урядування Регена, коли прийшло дозброювання Америки, яку Москва "наздінала і перегнала" в різних родах зброї, СРСР не здобув ніякого дальшого поступу у своєму завоювальному поході по всіх континентах. Коли три з половиною років тому прийшов до влади Рональд Реген, він дістав жалюгідну спадщину: ослаблений до небезпечної межі збройний стан, інфляцію щораз більшою дорожнечою і щораз більшим дефіцитом державного бюджету, напружені відносини з власними союзниками з уваги на негативні для їхньої господарки наслідки американської економічної кризи, загострені ізраїльсько-арабські відносини, громадську війну в Лівані, наступ вишколювання на Кубі і Нікарагуа комуністичних партизанів у Сан Сальвадорі. Катастрофа в Лівані сталася з вини міжнародного тероризму: вислано туди не тільки американське військо, але й французьке й італійське з благословенням від Ради Безпеки ООН. Ліквідація загрози комунізму в Гренаді була великим міжнародним політичним і моральним успіхом. Відносини з союзниками стали кращими за останні 20 років. Подорож до Пекіну виявила також дипломатичну зрілість Регена на невідомому йому терені. Тепер перемогло його гасло — мир, опертий на сили.

В дні 6-го червня 1984 року минуло 40 літ від альянської інвазії окупованої нацистами Європи, висадки зокрема, на французькому побережжі, яка щодо числа збройних сил, операційних планів тощо, належить до найбільших воєнних виправ, записаних в історії людства.

У спеціальному відзначенні у французькій провінції Нормандії, де американські і альянські війська висадилися на європейському континенті цього історичного дня, відбулося спеціальне відзначення, в якому взяли участь президент Рональд Реген, англійська королева Єлизавета та французький президент Франсуа Миттеран, як теж представники інших союзників протинацистського союзу.

Хоч російська делегація взяла участь у вшануванні відзначення в Нормандії, російські політики та історики вже від довгих років ведуть пропаганду для зменшення того історичного значення, пишучи, що рішення удару для нацистської Німеччини прийшов не від західних союзників, а від СРСР. Перед цим річницею російські редактори і літературні знатоки писали, що висадку в Нормандії "зумисне" проволікали, щоб цим нанести більше шкоди Російському Союзу! Щобільше, російські

Володимир Душин

40-РІЧЧЯ

АЛІАНТСЬКОЇ ВИСАДКИ

мільярди критики гостро засуджують ген. Дайта Д. Айзенгавера та британського польового маршала Бернарда Монтьомері за їхні нібито "недалі командування" під час інвазії.

Кореспондент "Нью Йорк Таймсу" Джон Бірнс повідомляє з Москви про пресову конференцію 1-го червня ц. р., на якій російський письменник і журналіст Даниїл Ф. Країнов, гостро заатакував президента Регена, що він, мовляв, ажнівав висадку в Нормандії для "збільшення своїх шансів на виграш президентських виборів" в Америці.

"Просидівши цілу ніч у заплілі, далеко від фронту, Реген нагло рішає, чотири десятиріччя пізніше, віддати сцени битви, бажаною зі штучним усім артистами, перед телевізійними апаратами не так то драматизувати як здобути собі славу".

На пресовій конференції один журналіст із Західної Німеччини запитав, чи російські аранжери конференції не можуть дати деякі відповіді на наші питання, як наприклад, чи російсько-німецький пакт про ненапад

з 1939 року не пріспішив вибуху Другої світової війни, починаючи німецькою інвазією Польщі. На це, звичайно, російські спонсори конференції не відповідали.

Присутній на конференції ген. Іван Крупенко заявив, що американці втратили під час Другої світової війни тільки 405,000 а британці 370,000 осіб, тоді в одній лиш битві під Прохорівкою біля Курська в 1943 році російські війська знищили 150,000 німецьких воїнів.

Російський міністр оборони Дмитрій Ф. Устїнов у проголошенні на "День перемоги" 9-го травня 1984 року вилаяв сувору "буржуазну фальшивість історії", які відкидають "знані факти", а саме, що майже 95 відсотків німецьких збройних сил були на протисов'єтському фронті до часу висадки в Нормандії.

На думку західних дипломатів в Москві, кампанія ненависті проти західних союзників, а особливо проти американців, віддзеркалює гострий спротив проти теперішньої закордонної політики Регена. Теперішню пропаганду Кремля треба брати в контексті

російського бойкоту Олімпійських Ігор в Лос Анджелесі цього літа; покінчення союзнами роззброєнної конференції в Женеві та поведінки російських дипломатів із західними відвідувачами в Москві.

У статті Країнова є повно поганих епітетів на адресу американців, яких обвинувачується у "злочинних фактах", щоб тим робом підкопати і зменшити ролі російської армії в знищенні гітлерівської Німеччини.

"Все робиться", писав згаданий російський пропагандист, для вивчення воєнних зусиль західних союзників і тим робом пониження і недооцінювання російських збройних зусиль в перемозі над Німеччиною".

На закінчення Країнов сказав, що Америка і Великобританія не тільки, що не стрімили до знищення Гітлера і його змагань до опанування Європи, але навпаки, "їхні банки і монополії допомагали Гітлеру організувати колосальну воєнну машину, тоді коли політика угодовства перешкоджувала Москві монтувати антифашистську коаліцію в Європі".

Як можна було сподіватися, про всі ці "правдиві історичні факти" Країнов написав в московській газеті, що називається "Правда".

В нашій громадській "незгоді" йдеться про різні шляхи і методи досягнення нашої спільної мети, а це явище нормальне, і треба б радше дивуватися, коли б ми в наших політичних умовах не шукали політичних розв'язок на різних площинах.

Та одне не докоріти і не звинувачувати, а друге не аналізувати і не доходити до джерел непорозуміння, і не стелити шляхів для більш гармонійного співжиття в громаді, яка, як політична еміграція, має деякі зобов'язання: не вільно нам забувати в розгарті контрверсій про наші зобов'язання супроти нашого материка. Як соціологи аналізувати питання сепарованих подружжів і уваги на громадську вагу тієї інституції, так і ми мусимо вивчати й аналізувати наші політичні явища: в добрій вірі, в почутті відповідальності, і в тому, не вгадати. Злочином є обвинати вільне кружляння політичної думки. У вільному світі руло виконує нині головну роль. У нашому суспільстві що функцію може сповняти, на жалість, неупереджений журналіст, і замикати йому уста — це простелити шлях політичному примітивізму, який нас далеко унішнює інтелектуально софістикованому світу не заведе. Слушно ред. Кедрина протестує проти таких обмежень, як і сенсюр наших журналістів, має навіть свій обов'язок це робити. Та повторюю: обмін думками

(Закінчення на стор. 4)

ЧИСТОТА МИСТЕЦТВА

Любов Волинська

Позакулісова праця в музеї

До кожного предмету музей пристосовує відповідні методи консервації та реставрації. Консервація — це затримання процесу розкладання даного предмету, яке починається від часу його постання чи створення. Реставрація — це привертання предмету, який був знищений чи занедбаний до кращого стану.

Хоч не всі предмети можна відновити чи повернути до кращого стану, але за те завжди можна предмет держати в місці безпеченому від дальшого нищення, стримати його розклад.

Щоб це досягти, кожний предмет мусить бути приготований до консервації, покладений в безпечне місце позбавлене нищівних складників, — постійно бути перевірковане та періодично забезпечуватися презервативними методами.

Місце, в якому предмет перебуває, є основним в його збереженні. Воріткі кімнати, легкі до запарощення, повні сильних хемікалів, кислоти, чи мікрооскопичних, а то й очевидних комах не є добрим місцем для перебування музейних експонатів. Навіть кімната куди заходять прямі сонячні проміння є шкідливою для предметів. Меблі, в якій складаємо експонати, теж відіграють важливу роль в збереженні. Шафи, шухляди — все це мусить бути виготовлене з відповідного дерева, зашпунувати і покрити чи вистелено в середині безкислотним папером, щоб жадні шкідливі речовини не мали доступу до експонатів. Кімнати мусять бути щільно замкнені, вікна забиті, щоб крізь шліни не проходили порох. Охолоджувач у таких кімнатах є необхідним, бо він допускає тільки чисте повітря, як теж втримує відповідну температуру та іншого ступеня вологості.

Підготування правильного схоронища для експонатів — це дуже важлива і відповідальна праця у музеї. На що ціль мусить знайти фонди і вжити правильні матеріали і методи згідно з прийнятими засадами збереження та консервації, якіми послуговуються музеї світу. Найважливішою справою в схоронищах музейних експонатів — це стабільність температури. В кімнатах де коливання температури та вологості не контролюються — там предмети можуть зазнати великої шкоди, головні такі як дерево, шкіра. Вологість може спричинити плісня, може розвинути всякого роду пошесті різновидних шкідників, ржавіна металів та крушіння, знебарвлення шкіри текстилів тощо. Різні предмети вимагають іншого ступеня во-

логості. Тому текстилі не можна класти разом з деревом. У всіх кімнатах, де знаходяться експонати, мусять бути застосовані інструменти, які вказують на стан температури чи вологості та ті, які контролюють чи відповідають стабільності повітря.

Спосіб, за яким ми складаємо предмети, теж впливає на їхнє збереження. Це головне стосується текстилів, вишивок та різнородного матеріалу виготовленого з тканин. Шухляди та шафи, де перебувають текстилі, треба вистелити безкислотним папером, це бо забезпечує від проїдання кислотними речовинами ниток тканини чи вишивок. Тканини більших розмірів треба зрывать на валок, який теж покрити безкислотним папером. Зверху зрывать тканину покриватиме бавовняним полотном для забезпечення від пороху. Більші тканини треба багровувати, а не складати вдвоє, вчетверо чи більше, щоб нитки не тріскали в місцях складки. Метали тканини чи вишивки рівно складаємо в пуделка чи шухляди, які теж вистелені безкислотним папером та виготовлені з безкислотної текстур. Кожний предмет злегка перекадаємо безкислотним папером. Разом складаємо лиш кілька предметів, їх не стискаємо. Експонати мусять лежати вільно і не торкатися один одного, щоб не було тертя, яке теж ушкоджує тканину.

Великі розміри текстилів — килими, верети, ліжники, роліємо на довгі валики та складаємо на спеціальне збудоване руштовання, прикріплене до стін. Кожна ролька лежить окремо, щоб одна на одну не натискала та не обтискала. Сорочки розвинуємо на вішачках, які обвішані пушистою ватою та безкислотним папером, а то й обшиті полотном. У подібний спосіб перекадаємо й інші предмети.

Схоронище музейних експонатів в Українському Музеї є одно з найбільш зразкових. За це Музей уже мав ряд похвал та призначив від професіоналістів цієї ділянки. Музей світової слави — Метрополітєний Музей Мистецтва у своїх курсах про музейні схоронища — подає Український Музей як приклад іншим музеям і приводить курсантів оглянути наше схоронище.

Кожний предмет, що його музей приймає до колекції, мусить перейти ґрунтовну чистку заки його можна скласти в схоронище. Брудні, зашкідлені експонати не можна мішати з тими, які пройшли консервацію та реставрацію, бо вони тільки б

(Закінчення на ст. 3)

Такий сенс статті Івана Кедрина в "Свободі" за 3-тє ц. м. Автор, з'ясувавши вагу вільної інформації для кожного незалежного авторитаризму суспільства, апелює до верхів нашого суспільства і до ширших кіл нашої вільної громади, щоб призупинили над проблемою засекречування нашого організаційного суспільства чи відкриття його для всієї громади. Навіть, коли добре справи вимагає, щоб дещо не виволікали на денне світло, то і тут — далі цитує Кедрина — "від газетного звітовидання вимагається громадської зрілості, яка диктує йому, про що можна і треба, а про що не варто і не вільно писати. Принцип свободи преси і принцип доступу преси до організаційних клітин вільного суспільства мусить бути збережений".

Усякому, мабуть ясно, що ред. Кедрина, пишучи про обмеження свободи преси, має на ямці внутрішню цензуру, яка заважає давніше у нас під знаком, "щоб не дражнити", а останніми часами внаслідок заклику органів СКВУ заперестати полеміку, яка вив'язалась у нас унаслідок подій на XIII Конгресі України Америки. Стримання від дискусії в тому питанні мала б допомогти деяким чинникам повернути "єдність" у нашій громаді в ЗСА. Не можна мати нічого проти стриманості і такти преси. Йдеться тільки про межі обмежень. Коли мова про припинення взаємних звинувачень та непристойний і негідний українського журналіста тої

Микола Бараболюк

„НАРОД МАЄ ПРАВО ЗНАТИ“

дискусії політичних питань, до того роду стримати дуже побажано і така внутрішня цензура вповні виправдана. Того роду заклик треба щиро привітати і такі директиви скрупулятно стосуватися. Та це найдалі як такі обмеження можуть сягати. Чому?

Рух Українців — чужий для нас дезидерат. Панував він у нашій громаді в Галичині під Польщею. Хоч існували там попри себе ідеологічно супротивні табори, "революційна" ОУН із авторитарними тенденціями, і демократичний, консервативний, репрезентований УНДО, яскравих зударів між ними не було. Але на еміграції від 1945 року до нині — це період загостреної "не-єдності". Пригадаймо тільки консолідаційні заходи під омофором тоді консервативного ДЦ УНРА, щоб показати, що ця "не-єдність" триває у нашій громаді на еміграції вже 40 літ. На терені ЗСА її приховувалося під плащиною різних "договорень", звичайно між двома відлами ОУН (пригадаймо дует Базарко-Плавюк під покровом американця Добрянського), але партійні герці тривали мимо всього доки на XIII Конгресі чиря не тріс. Це скоріше, бо на нашому громадському горизонті в ЗСА дозріли різно да ідеологічні табори, яким годі бувати під одним дахом. Вони можуть співдіяти в деяких ланках

нашого громадського життя, але з уваги на їхню ідеологію мусять жити своїм власним політичним життям. Дехто добувається в тому трагедії. Нічого подібного: прийшов час, усвідомити собі нашу політичну дійсність і не робити з того національної трагедії. Ця подія навіть корисна, бо перестанемо жити у романтичному світі ілюзій. Що було і є сумне в цій справі, то те, що ми в нашому політичному примітивізмі вважаємо, що те, що твориться в ідеологічно протилежному таборі все, "чорне", а те, що в нашому все, "білосенне". Прийшов час усвідомити собі, що толеранція є найважливішою передумовою політичної діяльності у всякій спільноті, яка живе в світі демократії. Вимога накинута тим двома таборами жити в подружжі — є абсурдом. Сепарация конечна, і навіть церковні кола повинні її апробувати. Але як у подружжі найважливішим фактором є діти, і вони не повинні терпіти, коли батьки не годяться, так і громада не повинна терпіти, коли ідеологічно суперечні проводять двоє політичних таборів не можуть знайти спільної мови і другий між собою зі шкодою для справи. Як не годиться звинувачувати сепарованих батьків, що вони скарі-такі, так не повинні мати місця взаємні напасти наших політичних таборів, бо "на милування нема си-

Важнянин, заступник Кость Левинський, секретар Вол. Коцверський. Директор Природничо-Лікарської секції: Іван Верхратський, заступник директора Шасний-Сельський, секретар Володимир Шухевич. Подали ми імена цих визначних діячів української культури і науки, бо це піонери відродженої української науки.

На перших зборах, уже після нового Статуту, виступив із словом один із головних діячів Наукового Товариства ім. Шевченка Олександр Барвінський, який у своїй красномовній мові з'ясував великі завдання, які стоять перед Науковим Товариством. Він говорив (цитую за "Зорею") "Товариство ім. Шевченка стало вогнищем для викликаного з під курної стріхи рідного слова, котре об'явило свою живучість в белетристичних творах новітніх українських письменників, в перекладах св. Письма та в перекладах поетичних творів світових геніїв. Настала пора тепер підняти нашу мову до наукової поваги, перепроводити її через строгі науки і на високостях науки виставити наше національне знамя. Не падаймо духом, що до такого великого діла приступаємо зі слабкими силами. Всякий бо почин трудний, всяке велике діло повстає з малого. Тому сміло і бодро приставмо до сего діла. Маймо надію, що робота наша хоч би яка скромна, але щира й поважна зведе нашу товариству ширшу симпатію і прокинеться на цілм обширі України-Руси ширі робітничі, маймо надію, що і між більшами народом українсько-руським знайдуться ще засібні люди, що щедро рукою зложать на жертівнику народним своїм лепти і тим допоможуть, що може хоч нашим дітям доведеться дідати українсько-руської Академії наук, і тоді сповняться Шевченкові слова: „І возвеличимо на диво і розум і наш язык" (Зоря р. 1893 ст. 202).

Ми свідомо назвали слова першого голови Наукового Товариства ім. Шевченка, які характеризують ідейний підхід до тих задумів і завдань, які мало виконати Наукове Товариство ім. Шевченка. Багато зі сказаного можна б приміняти і до сучасного положення нашого народу і завдань української науки особливо ж Наукового Товариства ім. Шевченка у вільному світі.

Кожне число "Зорі", що його видавало спершу Товариство ім. Шевченка і продовжувало Наукове Товариство, приносить звіт про працю НТШ. Ми бачимо, що хоча число наших вчених невелике, ані засобів небагато, але ті наші ідейні вчені стараються всесторон-

ньо розвивати свою працю у трьох Секціях.

Від НТШ появляється відозва до всіх збирати скарби української народної мови, яка так була занедбана ще недавно, що нею говорили тільки на селі, а польська мова була так званою "панською" мовою, вищою класу, включно з духовенством.

На засіданні Математично-Природничої Секції 21-го січня 1894 року піднесено справу укладення термінології і номенклатури природничої, фізичної, математичної і географічної. Діяльними членами тієї Секції в тих часах були відомі світової слави українські вчені: д-р Іван Поліой і д-р Іван Горбачевський, обидва професори в Празі.

Не маючи своїх університетів, ми не мали змоги розвинути наукової термінології і це велике завдання стояло перед членами Наукового Товариства ім. Шевченка. І наші вчені розуміли вагу цієї справи, бо зразу в початках діяльності НТШ зв'язалися за це важливе діло.

Проблема наукової термінології до різних ділянок знання ще й донині актуальна. Ми знаємо, як за що справу потерпіли наші вчені, які в час тзв. українізації були зв'язані розробляти словари до поодиноких ділянок і за це потерпіли, як "буржуазні націоналісти". Сьогодні ця справа також так само трактується у російській Україні, де поспішно йде намагання русифікувати українську мову. Отже чистота мови сьогодні є важливою ділянкою праці наших мовознавців членів Філософської Секції.

Наукове Товариство ім. Шевченка набрало колосального розмаху з приходом до Львова на професуру історії України на тлі історії Східної Європи проф. Михайла Грушевського з Києва. Цсар австрійський номінував проф. Грушевського на Катедру у Львові рескриптом з дня 1-го квітня 1893 р. Викади почав Грушевський вже в зимовому семестрі наступного року. Проф. Грушевський скоро включився в працю НТШ. У відомленні з діяльності в листопаді 1894 року "Зоря" подає, що на засіданні Історично-Філософської Секції, дня 16-го листопада 1894 року з'явився перший раз проф. Грушевський, якого, в заступстві директора Секції, привітав Сидор Громицький. Секретар Секції Анатоль Вахнянин, як посол до Віденського Парламенту, зрезитував з директора Секції і на цих же зборах односторонньо вибрано директором Секції проф. Грушевського.

(Продовження буде)

ДОРОГІ ЗЕМЛЯКИ-УКРАЇНЦІ! ТІЛЬКИ П'ЯТЬ ХВИЛИН ВАШОГО ЧАСУ КОШТУЄ ПРИДБАННЯ ЖИТТЬОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ. ЙОГО БРАК ВАШІ РІДНІ МОЖУТЬ ВІДЧУВАТИ ДОВГИЙ ЧАС. ТОМУ ЩЕ СЬОГОДНІ ЗАБЕЗПЕЧИТЬСЯ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ!

25-річчя появи книжки історичного значення

Михайло Демкович-Добрянський у своїй статті „В Україні щоразу менше українських книжок“, надрукованій у місячнику „Наш го-лос“ (ч. 4, 1984), пише, що в Україні „продовжують ба-гатотомні видання Павла Тичини й Максима Рильського, розпочаті минулого року. Вийде 4-томна збірка Миколи Бажана... Трос най-більших поетів радянсько-го періоду, але в цих видан-нях не буде їх ранніх творів, коли вони вільно писали без партійного терору. За тими перлинами літератури тре-ба звертатися до антології Юрія Лавриненка „Розстрі-ляне відродження“. (До речі в цьому році відзначаємо чвертьстоліття від появи монументальної книги, що

вийшла в польському вида-вництві в Парижі, яке видає журнал „Культура“).

Треба подякувати М. Дем-ковичеві-Добрянському, що він нагадав про 25-літній ювілей антології Юрія Лав-риненка, що увійшла в золотий фонд історії української літератури і знайомить дослі-дника та широкого читача з творами і розстріляних майстрів слова і тих зламаних жертв більшовицького терору, ранні твори яких те-пер в Україні не друкують.

Склали антологію „Роз-стріляне відродження“ Юрій Лавриненко виконав свій обов'язок перед історією, шанувальники пам'яті роз-стріляних і показавши жор-стокість доби, кінця якої ще нема.

Йосип Гіряк

Позакулісові...

(Закінчення зі ст. 2)

наново заразили чисті експонати і вся попередня пра-ця пішла б нанівець.

Оглянувши кожний ново-прийнятий предмет ріша-ємо, які чинники спричинили знищення предмету і стараємося ці причини усу-нути відповідними рестав-раційними методами як чи-щення, прання, направка, запускання презерваційни-ми речовинами тощо. В цій праці важливим є уживати правильні заходи і методи. Іноді з дуже доброї волі, але з незнання ми можемо на-робити більше шкоди ніж добра. Наприклад, прання — якщо ми не перевіriamo чи нитки тканини пускають фарбу, ми можемо знищити цілий експонат, бо прання не повинно було бути зас-тосоване до даного еспо-нару — тільки чистка. Засто-сування правильних метод вимагає спеціалізованого знання, розсудливості в рішеннях. Особи, які б хо-тіли подарувати Музеєві якийсь предмет повинні при-носити його в такому стані, в якому він в них знаходит-ся, а не прати чи чистити на-власну руку, бо можуть уш-кодити, а то й знищити ек-спонат швидко.

Важливим аспектом кон-сервації та презервації є періодичне перевіряння усіх предметів чи часом не поширюються шкідливки, які б могли пошкодити, але по-ступово нищити предмет.

Коли експонат є вже від-новлений, прочищений, з ним треба й обходитися у специфічний спосіб. Консер-ваційні методи кажуть як-найменше доторкатися ек-спонату руками, дуже часто треба вдягати білі бавовня-ні рукавички, бо тіло теж видає зі себе кvasи, які мо-жуть пошкодити предмети. Якщо над експонатом має відбуватися студія чи потрібно його приготувати на виставку, тоді вся праця мусить бути переведена на чистому столі, покритому бавовняним полотном. Такі речі як коробка кави, хемічні олівці, цигарки не сміють бути на тому столі чи навіть поблизу.

Спосіб як експонат виставлений на виставці в музеї теж впливає на його збере-ження чи навпаки — знищен-ня. Засильне світло може спалювати чи знебарвлю-вати тканини, дерево, шкі-ру, тому музеї притримую-ться устійнених приписів відносно світла. Соняшні промені теж ушкоджують предмети. Розміщення чи розвішення експонатів по-винні бути зроблені з якнай-меншою шкодою для ек-спонату. Не прибиваємо предмети шпильками, шпана-лями чи іншими металеви-ми шпильками, які можуть пустити ржу і сплямити предмет навіть. Дуже часто нашиваємо тексти на тло, з матеріалу який є стовід-сотковою бавовною. При-шиваючи, уважаємо, щоб голку пропихати через дір-ку полотна чи тканини, а не розколупувати нитки. Якщо текстилі на виставці звиса-ють, тоді зразу пришива-ємо так звані рукави, в які застромлюємо пластикові друкки. Це робиться для того, щоб облегшити тягар звисаючої тканини. Всі ек-спонати повинні бути виставлені за склом, щоб відві-дувачі не доторкали руками і також, щоб експонат не заפורшувався. Предмети не можуть бути виставлені задовго, бо це теж їх ушкод-жує. Після виставлення — кожний предмет потребує цілковитого відпочинку.

Методи та способи, якими можемо зберігати музейні експонати є чисельні, їх

треба тільки притримувати-ся та бути послдовними в своїй праці. Чим скорше застосуємо консерваційні та презерваційні методи, тим довше предмет буде існувати.

Поодинокі особи в нашій громаді мають у своїх приватних домах різні автентичні та дорожочні зразки народного мистецтва. Вони їх переховують по шухля-дах, шафах і вкрито-годи виймають їх, полюбуються чи похваляться ними іншим і знову кудись ховають. По-якому часу виявляється, що речі потріскались, полиняли, молі їх попроїдали і зали-шилися лиш клаптички. Зго-дом ці речі опиняються на смітнику. Скільки вартіс-них предметів з народної творчості в такий спосіб пропадає, а скільки ще про-падає.

Чомусь дуже важко усві-домити нашу громаду в тому, як важливим є збере-ження кожного предмету з народної творчості та за-безпечення його існування на довгі роки. Навіть малі клаптики вишивки чи тка-нини варто зберегти, бо над ними можна робити дослі-ди. Найкраще місце для зразків народної твор-чості — це музеї, де такі речі є забезпечені від зни-щення, а теж вони стають доступними для широкого кола глядачів. Не вистачить збирати експонати і трима-ти їх десь в скрині чи шафі. Їх треба забезпечити від знищення, застосовуючи консерваційні та реставра-ційні методи, бо інакше ці предмети скорше чи пізніше розлетяться, розпадутся і залишаться тільки слава, що були колись такі речі але їх не стало. Якщо їх не стало, то це у великій мірі через недбалість.

Якщо ми, затривожив-шись майбутністю нашої громади в Америці, ужива-ємо різні заходи проти аси-міляції, то в такий самий спосіб ми мусимо вжити всі можливі заходи, щоб збе-регити зразки нашого наро-дного мистецтва для майбут-ніх генерацій української громади в діаспорі.

БАГАТО ПРОВІДНИХ демократів надіються, що колиш-ній сенатор з Північної Дакоти Джордж МекГоверн може відіграти роль „миротворця“ на Конвенції Демократич-ної партії в липні ц.р., а особливо може погодити між собою двох претендентів на президентське крісло, колиш-нього віцепрезидента Волтера Мондейла і сенатора Гері Гарта. Не зважаючи на різниці в поглядах, МекГоверн залишився у приязних відносинах з обидвома кандидата-ми і тому він найкраще наладиться на посередника.

В БУКАРЕШТІ ОРГАН Румунської компарції „Спінтея“ помістив довшу статтю про „різницю“ між румунською політикою і політикою совєтського блоку, закликаючи „братерські уряди“ до „зменшення напруження“. Цікаво, що ця стаття появилася напередодні офіційних відвідів президента Румунії Ніколаса Чаушеску в ССРСР. В статті сказано, що союзники Румунії зі східного блоку та ССРСР атакують Румунію за її відносно „незалежний курс закордонної політики“. Що найбільш подражнило Москву і її комуністичних сателітів не проголошення Чаушеску його поглядів на мітарні проблеми держав Варшавсько-го Пакту, його офіційне відношення до Заходу, його рішення, щоб Румунія взяла участь в Олімпіаді, та, вкінці, його відмова чати румунські військові частини на майеври збройних сил Варшавського Пакту цього літа.

У Сороковий день смерті

бл. п.

ОЛЕНИ ПАЙКУШ

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в українських католицьких церквах:

св. Миколая у Пассейку, Н. Дж., 11-го червня

1984 р., о год. 6:15 ранку;

св. Володимир у Глен Спей, Н. Й., 10-го червня

1984 р., о год. 9-й ранку.

Просимо про молитви за душу Покійної.

У смутку —

донька — ЛЮБА ОСАДЦА з мужем і синами

Ділимось сумною вісткою з Рідними і Приятелями, що 28-го травня 1984 р. упокоївся в Бозі на 74-му році життя

бл. п. д-р

Олександр Жизневський

народжений в Поршні, пов. Львів, Україна.

ПОХОРОНИ відбулися у Віпні, В. Вірджинія з україн-ської католицької церкви на місцевий цвинтар.

Залишені в смутку:

ОЛЕКСАНДЕР — син

ОЛІГ — брат з дружиною АЛЕКСАНДРОЮ

ВОЛОДИМИР і ЛЮБОМИР — брати

з родиною

Дальша Родина і Приятелі в Польщі, Венесуелі і США

Ділимось сумною вісткою з Рідними, Друзями і Знайомими, що 5-го червня 1984 року з волі Всевишнього відійшов у Вічність наш Дорогий ЧОПОВИК, БАТЬКО та ДІДУСЬ

бл. п.

СИМОН ПЕТРОВИЧ ВАСИЛАКІЙ-ВОЖАКІВСЬКИЙ

відданий син України, рідний Церкві й Родині.

ПАНАХИДА у п'ятницю, 8-го червня 1984 р., о год. 8-й веч. в похоронному заведен-ні Литвина, 1600 Stuyvesant Avenue, Union, N.J.

ЧИН ПОХОРОНУ буде відправлений у суботу, 9-го червня 1984 р., о год. 9:30 ранку в українській православної церкві св. Вознесіння, 650 Irvington Ave., Maplewood, N.J.

Після Служби Тіло Покійного буде перевезено до Українського Національного Ма-взолею, Вашингтон, Д. К.

Опечалені горем:

дружина — МАРІЯ

донька — СІТЛАНА з мужем ОЛЕКСАНДРОМ і донею МАРГІРИТОЮ

син — ВОЛОДИСЛАВ з дружиною ЛЮДМИЛОЮ та з дітьми ДАНИЛКОМ

і КАТРУСЕЮ

донька — ТАМАРА

син — ЮРІЙ з дружиною ЛІНДОЮ та дітьми АНДРІЕМ, КАМІПЕЮ

і МАРІЄЮ

племінниця — ГАЛИНА з чоловіком ІВАНОМ та дітьми ПЕТРОМ

і ЮРІЕМ з родиною

свати:

МАРГІРИТА ТОНКОШКУР з родиною

ВАЛЕНТИНА ЯКОВЕНКО з родиною

Родина просить замість квітів, скласти пожертви на видавничі та харитативні цілі.

Український Музичний Інститут Америки, Інк.
Неділя, 10-го червня 1984 р., год. 5-та по пол.

КОНЦЕРТ ВИЗНАЧНИХ УЧНІВ

Кл. форт.: Т. Богданської, Д. Каранович, Г. Клим, П. Крупі, Г. Мирошниченко, П. Стругаць-кого.

Кл. скрипки: Р. Венке.

Виконавці: Марта Аербе, Ярема Бачинський, Меланія Бонакорса, Христя Бонакорса, Апол-лон Григорович, Орест Гарасимчук, Ія Дац, Надія Дац, Гануся Легадза, Розмарі Переї-ра, Рома Худьо, Мірjam Худьо, Роман Шерчук, Оля Яна.

Акомпанює: Уліана Легадза.

Зала Українського Інституту Америки, 2 Схід 79-та вул. в Нью Йорку, Н. Й.

УВАГА!

ДО ВСІХ УКРАЇНЦІВ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ!

МИ ПОТРЕБУЄМО ВАШОЇ ПОМОЧІ—

Це наше тисячоліття

988 - 1988

Тисяча років тому, ми українці стали християнами під проводом нашого великого Святого, князя Володи-мира Великого. Це й причина великого святкування. Ми не можемо позво-лти, щоб ця подія була поминена, зменшена або усунена.

ЦЕ НАША СПАДЩИНА.

Ми українці були наділені багатою релігійною і культурною спадщиною. Це не прийшло нам легко. Наші предки, наші родини, мусили за це боротися, вони віддали за це своє життя. Для нас українців не остане нічого обітлого, як живучи в вільній країні практикувати свою релігію і тим самим спричинитися до збільшення цієї спадщини для наших дітей і грядущих поколінь. Секретаріат Тисячоліття бажає розвинути й зберегти цю спадщину. Та ми потребуємо вашої допомоги.

ЦЕ НАША КУЛЬТУРА

Ми є гордовитий нарід. Ми гордимось нашою культурою—співаємо, танцю-ємо. Наша пожива непереврешена. Ми маємо великих артистів, великих мислителів. Тепер коли го приходить хвилина радості й віднові, стараємося створити різні твори, щоб прославляти дари Божі зглядом нас. Секретаріат бажає замовити артистів, щоб змалювали гарні ікони. Повинна бути написана опера, що представляла б хрещення українського народу. Треба б написати історію християнства в Україні, історію Української Католицької Церкви в вільному світі, більше число релігійних творів у відношенні до Тисячоліття—все це для того, щоб передати наступним поколінням багатство нашої спадщини. Та ми потребуємо вашої допомоги.

ЦЕ НАША РЕЛІГІЯ.

Його Святість, Папа Іван Павло II, ось так описав цю велику подію у своєму листі до Кардинала Йосифа Сліпого при нагоді оголошення тисячоліття:

Так приходимо до року 988, коли князь Володимир, внук блаженної Ольги, почав поширяти християнську віру серед усього населення своїх городів, і він теж зарядив, щоб усі мешканці його столичного городу перед ним, його родиною і грецьким духовенством публично і спільно охрестились в ріці Дніпро. Таким, отже, чином почав він поширення віри, найперше в межах свого князівства, а потім аж до крайніх місцевостей своєї країни «Русь».

Приходить час великого святкування, а ще більше час духової обнови. Найважливіше завдання Секретаріату Тисячоліття це допомогти українському народові в цій духовній обнови. Секретаріат бажає помагати парохіям планами, пропозиціями, і всякою літературою, щоб зміцнити духові сили. Вложено окремих Молебень, і ювілейний гімн появиться вневдовзі. Та ми потребуємо вашої допомоги.

З'ЄДНАЙМОСЯ РАЗОМ!

Допоможіть нам зробити це Тисячоліття славним для українців де б вони не були. Ми звертаємося з прось-бою до кожної родини в вільному світі, щоб вона своєю жертвою причинилася до відсвяткування Тисяч-оліття; це станеться, коли підтримаємо Центральний Ювілейний Комітет для збереження української спадщини.

РАЗОМ МОЖЕМО ВЧИНИТИ ЩОСЬ ВЕЛИКОГО!

ПОДБАЙТЕ ВИКОНАТИ ТАКІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ:

1. Подбайте, щоб стати членом, що підтримує Центральний Ювілейний Комітет. Членська вкладка вноситься 25.00 на 1984, 1985, 1986, 1987 і 1988 р. Платити можна по 25.00 кожного року, або за-платити одноразово суму 100.00.
2. Старайтеся продовжати свою духову й культурну працю в своїй парохії приготівляючись до Тися-чоліття.
3. Притягніть свою родину й приятелів до праці пов'язаної з Тисячоліттям. Вашої допомоги потребує Центральний Ювілейний Комітет як також Епархіальний Комітет.
4. Заохочуйте інших, щоб підтримували Центральний Ювілейний Комітет.

Золота Членська Карта буде видана всім відданим членам з благословен-ням Високопреосвященнішого Митрополита Максима Германюка, ЧНІ., що є головою приготувань Тисячоліття, як також з підписами преосв. Кир Михайла Гринчишина, ЧНІ., Генерального Секретаря ювілейних при-готувань Тисячоліття, та впр. о. Т. Кравчука, ЧНІ., Помічника Генераль-ного Секретаря приготувань до Тисячоліття.

Приготовляйтеся тепер до Ювілею Українського Тисячоліття, 1988.

Не відкладайте! Виповніть і вишліть цю форму, щоб стати членом, що підтримує Центральний Ювілейний Комітет.

ПРОХАННЯ, ЩОБ СТАТИ ПІДТРИМУЮЧИМ ЧЛЕНОМ

Імя _____
Адреса _____
Парохія _____
Сума _____
Замітка: Офіційний реєстр—розписка буде виданий для вжиття при плачненні доходу податку.

Проситься вислати до: Millennium Secretariat—Central Jubilee Committee,
233 Scotia Street,
Winnipeg, Man., Canada R2V 1V7

8:30 веч. — КОНЦЕРТ

Андрій Добрянський,
бас-баритон, Метрополітальна Опера
Тома Гриньків, піаніст

СОЮЗІВКА — ОСЕЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

1984

ВІДКРИТТЯ ЛІТНЬОГО СЕЗОНУ

Субота, 30-го червня

10:00 веч. — ЗАБАВА

Оркестра Іскра

Конферансьє — Аня Дидик

ГОЛОВНИЙ УРЯД УНС...

(Закінчення зі ст. 1)

статистичними даними, загальний стан членства та сум забезпечення з дня 31-го грудня 1983 року був такий.

	Число членів	Іх сума забезп.
Молодь	13.547	\$ 18.937.063
Дорослі	37.153	56.217.434
Акцидентові грамоти	6.782	33.910.000
Разом активні члени	57.482	\$109.064.497
Молодь на випл. забезпеченні	6.384	5.386.333
Дорослі на випл. забезпеченні	16.896	14.441.062
Разом неактивні члени	23.280	\$ 19.827.395
Разом усі члени	80.762	\$128.891.892

Додаткові забезпечення

Забезпечення платника вкладок на грамотах Дел. Молоді	2.997	\$ 4.653.500
Подвійне забезп. на випадок смерті внаслідок нещасливого випадку	18.265	29.141.244
Разом додаткові забезпечення		\$ 33.794.744

РАЗОМ УСІ ЧЛЕНИ ТА ІХ ЗАГАЛЬНА СУМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	80.762	\$162.686.636
---	---------------	----------------------

Звітodawець назвав по-ім'яно всіх померлих у звітному часі секретарів Відділів, висловив виконані рішення і ухвали Конвенції та Головного Уряду і назвав ряд планів на майбутнє, між ними зокрема включення в працю УНС нашого молодого покоління.

Висловлюючи наші враження в ряді секретарів Відділів, цих наших союзних трудявників, які з'ясовуючи наші потреби та плани діяльності на майбутнє, звітують В. Сохан, — неюдорозово підкреслював, що УНСозові найбільше потрібно саме цього людського потенціалу. Тому і прошу та закликаю всіх членів Головного Уряду допомогти нам включити в ряди нашого членства наше нове покоління та з його рядів заангажувати до союзової праці тих, які готові з замишленням, із свідомістю свого покликання та, очевидно, за відповідною винагородою взяти у свої руки та уми старі діти УНСозу. Це нове покоління при кермі нашої установи забезпечить світле майбутнє УНСозові в його братській, забезпеченій та загально-громадській діяльності та краще завтра — свободу і незалежність нашому українському народові! — закінчив свій звіт головний секретар.

Звіт гол. касира Ульяна Дячук. Свій звіт про керування нею. Фінансовий відділ УНС та про розвиток і стан цих фінансів в 1983-му році, звітodawець почала коротким з'ясуванням загального фінансового стану і розвитку в тому часі в країні і на цьому тлі фінанси УНСозу.

До багатьох фінансових таблиць свого звіту дала відповідні висновки і коментарі, м. і. стверджуючи:

Загальна сума прибутків УНС у 1983-му році виносилася 8.905.350 дол., що було на 479.618 дол. або 5,7% більше, ніж у попередньому році. На цю загальну суму прибутків склалися впливи: 2.937.719 дол. із членських вкладок (на 45.290 дол. менше від попереднього року), але найбільшу суму в прибутках, бо 4.073.097 дол. становили прибутки із відсотків від інвестицій, що в звітному часі були на 388,856 дол. або 10,5% більше, ніж у попередньому році.

Загальна сума видатків УНС у звітному 1983-му році виносилася 7.034.382 дол. і була на 110.785 дол. менше від суми видатків у попередньому році.

Гол. касир Ульяна Дячук в наступному подавала відповідні висновки та коментарі до таблиць про прибутки до УНС. „Свободи“ і Союзів, про прибутки і видатки УНС у Канаді, про виплати членам — їх було на суму 2.827.032 дол., і вкінці основні висновки про загальне майно УНСозу та його фінансові зобов'язання.

Гол. касир Ульяна Дячук закінчила свій загальний ствердженням:

„Цього року УНСозу відзначає своє 90-річчя. Бувши найстарішою і найбільшою українсько-американською братською організацією, він може гордо дивитися взад не тільки на свої фінансові, але і на культурні й публіцистичні та громадські досягнення. Хоча УНСозу спрямовує свою діяльність у користь своїх членів, але він все давав почини для матеріальної і моральної допомоги Рідному Краєві. Матеріальна поміч складалася з пожертв організації та членів для Рідної Школи. Просвіти, сиріт, вільної боротьби та багатьох інших цілей.

Моральну допомогу УНСозу виявляє своєму українському народові тим, що сам плекає та намагається збагачувати новими досягненнями багату з тих духовно-культурних цінностей, що і створив та збагатив цими світову скарбницю наш український народ за тисячу років своєї християнської історії, та які так жорстоко і безпошадно нищилися сьогодні комуністсько-московським ворогом-окупантом голокості України в усіх його видах і формах.

З великою мережею Відділів. Окружних Комітетів та десятками тисяч членів УНСозу, за допомогою „Свободи“ і Українського Тижнича, плекає українську культуру, традиції та старастеся передати їх черговим поколінням.

Звіт головного організатора Степана Гавриша. Подібно, як і звіт головного секретаря і головного касира, звіт головного організатора базований на багатьох статистичних таблицях про поодинокі ділянки організації праці та її результати. Основну статистику цього звіту становить таблиця приєднаних у звітному 1983-му році нових членів та їх сума забезпечення в поодинокі місяці:

ЧИСЛО НОВИХ ЧЛЕНІВ І ЇХ СУМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У 1983 РОЦІ

Місяць	Число членів	Сума забезпечення	В тому АДД
СІЧЕНЬ	147	\$308.000	11
ЛЮТИЙ	158	430.500	17
БЕРЕЗЕНЬ	243	505.000	17
КВІТЕНЬ	163	446.000	12
ТРАВЕНЬ	133	402.500	6
ЧЕРВЕНЬ	148	405.000	4
ЛИПЕНЬ	167	428.000	22
СЕРПЕНЬ	131	476.500	15
ВЕРЕСЕНЬ	117	334.500	8
ЖОВТЕНЬ	177	852.000	56
ЛИСТОПАД	188	729.000	65
ГРУДЕНЬ	373	1.751.000	151
Разом	2.145	\$7.068.000	384

Свої статистичні дані звітodawець попередив загальними інформаціями про численні та різноманітні організаційні кампанії, які не завжди починалися сподіваним і побажаним успіхом, у більшості із — можна б сказати — незалежних від Організаційного відділу причин.

Звітodawець з відкритістю і признанням назвав цілий ряд відділів союзових діячів, секретарів і організаторів, які доклали багато зусиль для організаційного розвитку УНСозу. Ст. Гавриш, як і головний передісник Іван О. Фліс, заступник гол. передісника Мирон Куропас та інші урядовці вважають, що в теперішньому часі і стані забезпечення нового ринку головною організаційною проблемою всіх забезпечених установ є вишкolenі професійні організатори.

Звіт головних радних. Головні радні: Галина Олександрівна Шмагалюк, Андрій Джула, Іван Олександрович, Іван Олександрович, Володимир Гавриш, Володимир Квас, Текла Мороз, Андрій Кейбіда (якого гол. передісник Іван О. Фліс та інші привітали і вшанували з його відзначення як Лицаря Ордена св. Георгія) Анна Гара, Тарас Максимович, Василь Ділок, Василь Настушок і Роман Гатарський звітували про свою працю в терені, про репрезентацію УНС у їхніх громадах і округах та про практичну організаційну працю (гол. радний Василь Настушок у звітному часі прислав понад 100 нових членів, побиваючи всі дотеперішні організаційні рекорди), висловлюючи при цьому свої побажання і поради для посилення праці і успіхів УНСозу в поодинокі ділянки його активностей. Деякі із звітodawців висловили свої заваги до теперішньої ситуації в українсько-американській громаді та становищі і ролі УНСозу.

Звіт головних контролерів. Головні контролери закінчили серію звітів, інформаційно про свою перевірку поодиноких Департаментів та ділянок УНСозу: Нестор Олександрович, Фінансовий відділ, Анастасій Дорошенко — Корпоративний Дому УНС, Богдан Гнатюк — Союзівка, о. протопресвітер Степан Біляк — „Свобода“ і Іван Геврик, голова Головної Контрольної Комісії, — Рекордів і Організаційний Відділ. Він, Іван Геврик, подав також загальний звіт очолюваної ним Головної Контрольної Комісії, стверджуючи, що все діловодство є в повному порядку, а подані екзекутивними урядовцями звіти мають логічне потвердження у відповідних документах, отже запропонував прийняття цих звітів, що і схвалено після дискусії, в якій забирали голос більшість учасників нарад та деякі почесні члени Головного Уряду.

Звернення...

(Закінчення зі стор. 1)

історія поставила невідхильне завдання: раз назавжди вирватися з російського ярма, раз назавжди вийти з російської орбіти! Власне це є найбільшим завданням українського народу в теперішній добі.

В час, коли в Україні вільне слово заковане в кайдани, а тих, хто має мужність його висловлювати, КГБ переслідує ув'язненням, каторгою і психологічними тортурами, вільна громада американських українців піднімає масовий протест проти біологічного і духовного нищення українського народу:

• проти переслідування, арештів, заслання, драконських присудів та фізичного нищення українських патріотів за оборону національних і людських прав та культурних цінностей України;

• проти насильного російщення українських родин, молоді, шкільництва, студентства і всього національного і культурного життя;

• проти безоглядного нищення української історичної пам'яті та спадщини, її ограблення і фальшування;

• проти нищення української духовності і підірвання біологічної субстанції народу творенням т. зв. „совєтського народу“ і демографічним перемішуванням національностей в СССР;

• проти погрому Української Православної і Католицької Церков та інших віросповідань;

• проти колоніального визиску України та введення новітнього кріпацтва для селян України;

• проти введення українського культурного процесу до рівня побутності і провинційності. Організувати могутню всегромадську маніфестацію — протест проти етнічної політики Москви в Україні, в пов'язанні з ім'ям генія українського народу Тараса Шевченка у 20-річчя побудови йому пам'ятника у Вашингтоні, Крайовий Комітет, в якому співдіє організована українська спільнота в ЗСА, під протекторатом НТШ, УКАКА і УАКР, запланував також концерт української пісні в репрезентативній залі Кеннеді Центру у Вашингтоні та наукову конференцію про російщення України.

Успішне здійснення цього великого задуму пов'язане із значними фінансовими витратами. Тому Крайовий Комітет закликає українську громаду переводити збори на місяці та пересилати датки на адресу: Shevchenko Monument Anniversary Committee, 63 Fourth Ave., New York, N. Y. 10003.

Маніфестуючи перед пам'ятником Шевченка у Вашингтоні, мусимо ще раз і ще раз зложити незламну обітницю: В обличчі спільної, найбільшої в житті українського народу цілі — звільнення з совєтсько-російського імперського ярма та відбудови суверенної і соборної ні від кого незалежної держави українського народу — ми стоїмо і стоїтимемо єдиним спільним фронтом. Ніхто й ніщо не зуміє поділити нас. Російщенню України ми протиставимо з'єднані зусилля українців у вільному світі, невід'ємної частини українського народу. Разом усі в неділю, 16-го вересня 1984 року, у Вашингтоні маршуємо, разом будемо працювати, разом досягнемо спільну остаточну перемогу!

Травень 1984

Крайовий Комітет всегромадського протесту проти російщення України — у 20-річчя побудови пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні.

Президія:
Ярослав Падох
Іван О. Фліс
Ігнат Білинський

ЯПОНИЯ СТАВИТЬ СВОЄЮ найважливішою ціллю на економічну вершину конференцію, що розпочалася в четвер, 7-го червня, закінчення війни в обширі Перської затоки — сказав прем'єр Японії Ясудіро Накасон в інтерв'ю з чужинськими репортерами перед конференцією семи держав індустріального Заходу в Лондоні, але він не подав докладних подробиць, як саме Японія хоче здійснити свою мирову місію.

ВИСОКА Й ВОЛОХАТА істою з людськими рисами обличчя зустрічає багато китайським мандрівникам в глибині країни, особливо в центральному й південному гористому терені Китаю. Ті, що бачили цю загадкову істоту, кажуть, що вона прийняла сім стій завшишки, не має хвоста, має вміняти вживати вогонь і махати бамбуковою палицею та голосно сміється „майже людським сміхом“. Китайці називають цю появу „диким чоловіком“.

ЛІТНІ КУРСИ, ТАБОРИ НА СОЮЗІВЦІ 1984:

ТЕНІСОВИЙ ТАБІР — 24-го червня — 3-го липня
Для хлопців і дівчат у віці 12-18 р.
Проходження і нічліг: \$170 (члени УНСозу)
\$200 (не-члени)
Оплата за навчання: \$60.

ХЛОП'ЯЧИЙ ТАБІР — 30-го червня — 14-го липня
Розважаний табір для хлопців у віці 7-12 р.
Прогулянки, плавання, різні гри, навчання співу українських пісень й українського народного побуту.
Тижнево: \$100 (члени УНСозу)
\$120 (не-члени УНСозу)

ДІВЧИЙ ТАБІР — 15-го — 29-го липня
Програма і ціна така сама як для хлопців.

КУРСИ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ТАНКІВ — 29-го липня — 11-го серпня
Навчання традиційних народних танків для початківців й завантажених танцюристів. Число курсантів обмежене до 60 учнів. Проходження і нічліг: \$195 (члени УНСозу), \$205 (не-члени), оплата за навчання: \$60.

КУРСИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА 11-го — 25-го серпня. Для достатньої молоді
Практичні лекції з різних ділянок українського народного мистецтва: різьба, ткацтво, вишивання, писання писанок — під керівництвом досвідчених інструкторів. \$200 (члени УНСозу), \$220 (не-члени).

КУРСИ МІЖНАРОДНОГО Й УКРАЇНСЬКОГО КУХАРСТВА — 30-го вересня — 5-го жовтня.
Для чоловіків і жінок. Навчання печення; варення страв із м'яса й риби, інструкції здорового харчування. \$225 (члени УНСозу), \$250 (не-члени).

SOYUZIVKA UNA ESTATE
Foordemoore Rd., Kerhonskon, N.Y. 12446
(914) 626-5641

Народ...

(Продовження зі ст. 2)

мусить вестися у цивілізованих формах, простітуйте журналістичного стилю треба висловлювати.

Даймо волю вільній політичній думці. Старе наше покоління вдовольняється патріотичною фразеологією, закликами до „єдності“ і подібними поверховними ідеями. Та наростає нове покоління, і коли ми не хочемо його відштовхувати від здійснення наших завдань у користь України, ми мусимо винести нашу політичну думку на високий інтелектуальний рівень. І над тим треба працювати, а українському журналістові в першій мірі!

Повторюю: не звинувачувати — так! Але замикати уста серйозній політичній полеміці — ні! Це примітивізація політичної думки, а на це ми не можемо собі дозволити, коли наші інтелектуальні сили і засоби такі бідні. Мусимо думати про „завтра“ і будувати духовне підґрунтя для того „завтра“. Годи жити відірванням і апотозом сумнівів наших цінностей „учора“, у чому ми так любимося. Не берімося за учорашню сумнівності цінностей „єдність“, бо таким чином могли б досягти тільки штучну, механічну „єдність“, а з такої

не було б багато користі, як показує досвід. Призвудимося як успішно діяти в користь нашої справи в умовах „не-єдності“. Рахуймося із дійсністю, перестанемо плакати над „не-єдністю“, а заковити рукави, сконцентруймо всю увагу на здійсненні наших завдань, замість на „латанні“ єдності, яка є ефемеридою, міражем. Єдність, мабуть, колись прийде, але не за нашого покоління. Молоде покоління досягне її, як „байпродукт“ конкретних завдань, в здійсненні конкретних завдань, а не в результаті безкінечних „засідань“, що є перемелюванням пустого у порожнє. А коли горбатого і могла не направити, коли віримо, що мусимо „засидати“ і радити, радити, радити — то робимо це відкрито, даваймо звіт громаді з тих наших заходів. Продовжуймо журналістичні заходи, під гаслом „народ має право знати“, щоб народ знав, до чого наші „політиkerи“ прямують.

Редакторам Кедринові і Доліньському належить признання за промовування дороги вільної політичній думці. Ми народ, який політично дозріває, а не стадо баранів.

Наймолодші бандуристи готуються до концерту-панорами

Під час ювілейного концерту-панорами Школи Кобзарського Мистецтва в Нью-Йорку перед стільми для виконавців збірних ансамблів та підписаними для співаків стільми ряд маленьких стільчиків. Іх заповнять наймолодші бандуристи, недавно розпочаті дитячі відділи ШКМ.

До цього часу перед ШКМ в Нью-Йорку й іншими гуртками бандуристів, де б вони не існували, стояла постійна перешкода, яка робила працю з малими дітьми непродуктивною, або просто неможливою, через розмір сучасної бандури.

Бандури, які ми переважно вживали дотепер, були серйозні інструменти чернігівської фабрики. Це великі інструменти, які навіть для дорослих бандуристів, зокрема дівчат, які тепер по багатьох ансамблях переважають хлопців, були невідповідні. В останніх роках чернігівська фабрика почала виробляти трохи меншого розміру бандури для дітей, але й ці бандури були за величезну, а головне тяжкі.

Практично це змушувало навчання на бандури починаючи від підлітків, бо менший дитині годі було піднести інструмент, який дуже часто був більшим від неї, не кажучи вже про те, щоб його технічно опанувати.

Восени 1983 року наша школа замовила у відомого місцевого майстра бандур Кен Блума першу серію дитячих інструментів. Звичайно, це брало трохи часу, бо кожну бандуру треба було робити індивідуально.

Все ж таки вже в жовтні мистецький керівник Юліан Кистастий розпочав працю з першою експериментальною групою дітей віком від 6-ти до 11-ти років у Юніон-делі, Лонг Айленд. На початку 1984 року створилася невеличка група вже в самому Нью-Йорку.

Дитячі інструменти повністю себе оправдали. Кен Блум блискуче розв'язав проблему зменшеного інструменту тим, що обмежив бандуру до верхнього діапазону, немов б це була оркестрова бандура прима. Верхні і середні регістри блискучі і сильні, кращі навіть, ніж на багатьох великих інструментах, а бракованого регістру в праці з дітьми не відчувається. Найголовніше те, що ці маленькі бандури не тягар для дітей, вони можуть на них свobodно грати, а що важливіше — вони їх люблять.

Це перший раз в історії кобзарства постала можливість для найменших дітей навчатися гри на бандури; на них діти відразу засвоюють харківський спосіб гри, що означає, що ліва рука виводить мелодію. У той спосіб малі діти мають можливість розвивати обидві руки.

Нарешті прийшов час, що по всіх поселеннях, де існують школи гри на бандурах, можна було охопити наймолодших, а це буде

певною запорукою більшого розвитку кобзарського мистецтва взагалі. Залишилося лише одна велика проблема, а саме: створити майстерню для потреб виробу малих бандур у більшій кількості. Звичайно, найбільшою потребою будуть фонди. Замовлення на такі бандури ростуть з кожним днем, а тим часом бракує навіть приміщення, де б такі бандури можна було виробляти разом з іншими, масово. Потреба підтримки громадського заради пекуча, бо Совєтський Союз побоявся великого росту кобзарства у вільному світі і вивіз бандур з Чернігова цілком заборонив.

Цьогорічна праця групи Юніонделі і недавно розпочаті групи в Нью-Йорку показала, що бандура може бути ідеальним інструментом для музичного навчання дітей. Інструмент нескладний, його легко дитині зрозуміти і опанувати.

Дорогі батьки! Прийдіть на концерт в Гантер-коледж в Нью-Йорку, в неділю, 10-го червня, о 3-й год. по полудні і переконайтесь самі. Масово записуйте дітей до дитячих шкіл гри на бандури.

Чи можете собі уявити на сцені замість дванадцятиох малих дітей з чудовими малими подставками п'ятдесят? Нью-Йорк і околиці можуть сміливо дати на сцену навіть приблизно сто дітей. Ми вас запевняємо, що для них відкриються двері не тільки Лінокол Сентер, але, ми певні, й Голлівуду.

М. Д. Чорний.

HELP WANTED

ПОТРЕБИ В'ЯЗАЛЬНИЦІ до ручних робіт (праця вдома) та зшивання в'язаних виробів (робота в офісі).
Дзвонити: (212) 947-1717

FUNERAL DIRECTORS •

Richard H. Burnadz
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
McNERNEY BURNADZ
FUNERAL HOME
371 Lakeview Avenue
CLIFTON, N.J.
Phone: (201) 772-1880
R.H. Burnadz — J.J. McNERNEY
Funeral Directors
Chapels available throughout the Metropolitan Area.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK, ОКОЛИЦАХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

ПОВІДОМЛЕННЯ
Адміністрації „Свободи“
ПОВІДОМЛЯМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПОДИНОКІ ОСОБИ,
ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ
НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖАДНИХ
ОГОЛОШЕНЬ
якщо попередні рахунки
НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ
Окремих листів в тій справі не будеється
ВІДПІСУВАТИ
ВСІ РАХУНКИ МУСЯТЬ БУТИ ЗАПЛАЧЕНІ
ДО 15 ДНІВ ВІД ДНЯ ПОЯВИ.

B/NORTH-WEST
Realty & Investments
1802 W. Grant Rd. Suite 110-38
Tucson, AZ 85745
Wasyl Bobjak, Broker
ЗА ІНФОРМАЦІЯМИ ПРО АРІЗОНУ І ТУСАН,
ПРОШУ ТЕЛЕФОНУВАТИ АБО ПИСАТИ.

ПРИЙМЕМО НА ПРАЦЮ
**IBM System 34,
System 36 operator.**
Досвід побажаний. Прийнятий на цю працю
перейде вишкіл.
Зголошення:
Український Народний Союз
(201) 451-2200

Вступайте в члени УНС
Тел.: (201) 246-0549 (Office and residence) або (201) 469-6288

SOUTH BOUND BROOK MONUMENT CO.
Власник Ю. БЕЗСОНІВ
• Авторизовані репрезентанти, виконавці гранітних робіт пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашингтоні.
• Приймаємо замовлення й ставимо гранітні й мармурові пам'ятники, мавзолеї, статуї, різнож у бронзі, оґорожі й лави на всіх територіях.
Office and Residence:
Box 445 A, Cedar Grove Rd., Somerset, N.J. 08873
(напроти „Українського Села“, у віддалі 3-ох хвилин від Церкви-Пам'ятника)
Mailing Address:
127 Main Street, So. Bound Brook, N.J. 08880
P.O. Box 316, So. Bound Brook, N.J. 08880